

NIJE 'HOUTMOLE, DE (5): om 1850 hinne kriegen by de forer-ving fan "De Eendragt" de bruorren Van Riesen spul; de ie-ne houd "De Eendragt", de oare liet krekt eastlik fan dêr't yn 1896 it bûterfabryk komme soe in nije houtmole sette, letter DE VISSERS' MOLE (-> dêr) neamde, ôfbrutsen 1917

NIJE 'KADE, DE (a) (2): namme yn 'e folksmûle foar wat let-ter DE SUDER' KADE neamde waerd

NIJE 'KADE, DE (b) (2): de yn 1920 oanleine kade by de Grou lâns.- "Nieuwe Kade" doopt by riedsbislút fan 19-12-1929 (OS)

NIJE 'SLEAT, DE (10): ek DE RUCH'SLEAT of DE RUGE 'SLEAT, forbynt de Sodumer Mar en de Lek mei de Swette.- "Nye Sloot" (kaert 1693).- "de Nieuwe - of de Ruige sloot" (E 1849) (OS)

NIJE 'STEECH, DE (2): yn 'e "Westerbuurt" (-> dêr)

NIJE 'STRJITTE, DE → DE 'NIJSTRJITTE

NIJE 'WÂL, DE (2): op 'e noardein fan de Nije Haven by it efterút fan "'s Lands Welvaren" en Geartsje Stellingwerff-van der Schaaf (Hinne' Geartsje) har winkel

NIJE 'WEI, DE (ws. 10): wierskynlik in sleat, groeven foar de offier fan turf, sa neamde as tsjinstelling ta "de Alde Wei".- "twee mad wyllandt leggende onder ./ Wartena ./ de Nieuwe Weg ten Z." (Prokl. Iddl 25-1-1734).- "de Nieuwe Wech" (Prokl. 22-2-1740)

NIJEMOLE'LÂN, IT (15): aan de noardkant fan de Wide Burd.- "leggende in de Bird ./ een stuk van 12 schar lands "'t Nieuwe Molenland" genaamt" (Prokl. 16-1-1741).- "'t Nieu Molenland" (11-9-1741).- "Nieuw Molens Landt" (Acte van Scheidinge 1748, Sminia-argyf nû. 2002).- "het neuw Molenland" (Prokl. 20-10-1766).- "'t Nieuw Molenland" (Prokl. 16-11-1767)

'NIJSTRJITTE, DE (2): net lokalisearre.- "een huis met sijn hieminge staende in die Nieuwe straat" (Prokl. Iddl 6-3-1671).- "huijsijnghe ./ staende in de gebuyrte Grou in de Nieuw Straet" (Prokl. 28-8-1671; ek 9-2-1674, 27-3-1693).- "huysinge ./ staende // in ./ Grou in de Nieuwe Straet" (Prokl. 1667).- "huysinge ./ in de Nieuwe Straat" (Prokl. 4-3-1695).- "huisinge ./ op de hoek v.d. Nieuwe straat" (Prokl. 4-7-1712 13-3-1719 nov. 1774 25-9- 1775 20-5-1776)

NIUWE → NIJE

NJOGGENE, DE (a) (12): perseel VIII by Asinga State; kad. Grou A 550 (3-25-60 ha; 8,9 pm)

NJOGGENE, DE (b) (12): Jongema State pers. IX; kad. Grou A 1203 (1-68-50 ha) + 1204 (1-44-20 ha): 3-12-70 ha (8,5 pm)

NJOGGENE, DE (c) (12): Opperbird pers. VIII; Grou B 46, 47, 53 (resp. 0-07-50, 1-63-50, 1-44-50 ha): 3-15-50 ha, 8,6 pm

NOARDEASTLIKSTE ACHT 'MED, DE (12): "8 mad onder Grouw, de Noordoostelijkste 8 Mad genaamd" (LC 5-11-1796)

'NOARDEIN, DE (15): 1565: "twee saeten landts Romckama en Jelsama genoempt, gelegen te Grouw in t Noort eynde" (Reg. van decretale verkoopingen Hof van Frl. dl 3 s. 626): it liket as wurdt hjir mei it "Noort eynde" de Burd bidoeld, mar ek "Engeburen" yn it Leechlân wurdt yn in Prokl. fan 11-11-1695 oanjown as to lizzen "in 't Noordend"; "de Noordend" (Prokl. 17-1-1735); "zathe en landen [Engeburen] staande en gelegen op 't Noordend" (Prokl. 1-10-1736)

NOARDER'BURD, DE (10): krite noard fan de Neare en de Wide Burd; kaert 128 nû. 121

NOARDER'DWERSSTRJITTE, DE (2): strjritte oanlein likernôch 1925.- "Noorderdwarsstraat" doopt by it riedsbislút fan 19-12-1929) (OS)

'NOARDFINNE, DE (12): "de Noord fenne, 18 pm. los landt" (Prokl. Iddl 25-2-1709; neistlegers: "Jan Reits Coldyck ten O., de kerk ten N., Driehuister sloot ten S. en de Jufferen Peima ten W.". - Itselde (?) as it folgjende:

NOARDER'FINNE, DE (12): seksje C nû. 219 en 219a yn Lyts Mellema (Forkeapboekje 1911). - → DE 'NOARDFINNE

NOARD'SÚDREK, IT (10): stik fan 'e Kromme Ie dat feitlik SW-NE rint (OS)

'NOARDWÂL, DE (2): strjritte súd fan en parallel oan de Stasjonswei, by riedsbislút fan 17-5-1977 sa neamd nei de forfallen pleats Noardwalstra oan de Mear. - → Trije Grouster Stúdzjes s. 19

NOARD'WALSTRA GUEDT (7): 1543: "int noordt de landen horen-de tot Gralda guedt ende tot Noord walstra - guedt, int zuydt ant waeter de Meer" (Bb. 110a); "Noordt walstra guedt daer Johan Onis nu ter tyd op woont" (Bb. 112a). - De pleats wurdt yn de Bbb. neamd ûnder de kosterijlannen. Neffens Jelle Tjibbes Stelwagen, dy't nou - 1969 - op 'e pastorijpleats wennet, moat der healwei de Mear oan de noardwâl in pleats stien hawwe (kad. nû. 196); dat stik is hoekich fan foarm en ûnsljocht en mooglik hat dêr "Noord walstra guedt" stien, mar in biwiis dêrfan ha ik net

NOARDWESTLIKE SEIS 'MED, DE (12): "6 mad onder Grouw de Noordwestelyke 6 mad genaamd" (LC 5-11-1796)

NOORD(T)-, NOORT- → NOARD-. - NOORT'EYNDE, HET → DE 'NOARDEIN

NY'DAM(P)STRA, NYE'DAM → NIJ'DAMSTRA

'OÁLJEMOLE (ek DYKSTRA'S 'MOLE), DE (5): yn 1873 sette Haite F. v.d. Schaaf foar Homme J. Dykstra tusken de Bliken en de Wide Galle op in mei sân en modder ophege reidpôle in oáljemole; opfolger waerd de soan Tjitte H. Dykstra. Ca 1910 waerd oergien op stoom. Yn 1915 forfoel de wynmole. 17-3-1920 koft in Hantumer oannimmer it bidriuw foar ôfbraek

"OAN 'E 'GROU" (4): pensjon Nije Kade 4

OASTE- → OESTE-

'OASTERFJILD, IT (2): "het Oosterveld" (Lw. Nwsbl. 12-12-1938), it kompleks strjitten tusken de Ald Haven en de Pikkmar, oanlein tusken 1905 en 1940 (OS)

'OASTERFJILDSTRJITTE, DE EARSTE (2): "1e Oosterveldstraat" doopt by it riedsbislút fan 19-12-1929) (OS)

'OASTERFJILDSTRJITTE, DE TWADDE (2): "2e Oosterveldstraat" doopt by it riedsbislút fan 19-12-1929) (OS). - oanlein tusken 1912 en likernôch 1930, foar it riedsbislút troch D. L. Bouma yn syn advertinsjes yn Frisia Paviljoenstrjitte neamd om't er útkomt by it paviljoen it Théhus; dy namme krige by dat riedsbislút in oare strjitte, twa strjitten súdliker

'OASTERGOSTRJITTE, DE (2): strjitte, troch de 12-6-1939 en 24-3-1958 'OOSTERGOSTRAAT doopt

OASTLIKE ACHT 'MED, DE (12): "8 Mad onder Grouw, de Ooste-lijke 8 Mad genoemd" (LC 5-11-1796)

OASTLIKE NJOGGEN 'MED, DE ('12): in stik fergroeven lân aan de Folkertssleat ûnder Grou.- "de Oostelijke 9 Mad" (yn de LC fan 16-6-1863 te hier)

OCKSE- → OKSE-

OEDSMA (a) (7): nei't dizze pleats is yn 1888 ôfbrând is kaem it lân by de pleats Graalda.- "Oetsma" (OS: Stkoh. 1640, 1698, nû. 11) (Schot. 1694, 1718).- "Oedsma" (E 1848)

OEDSMA (b) (7): yn 'e Suorein (OS).- Grietman Bokke Uthsma [1437] van Uthsma State in 't Zuiderend eene buurtschap van dit dorp aan de Hania sloot gelegen (SW).- "Oetsma" (Stkoh. 1640, 1698, nû. 7); "Utsma" (Schot. 1694, 1718).- 1761: Johanna Bourboom, hûsfrou fan prof. Petrus Camper, meikommit-tearre fan Frl, keapet de state Oedsma ûnder Grou, dy't it rjocht hat fan swannejacht op 'e Toetsmar (SW).- "Utsma" (E 1848)

OEDSMA (a of b?) (7): 1543: "... pm in Oedsma goedt toe Grouw" (Bb. 77a); "landen in Oedsma goedt t Grouw" (Bb. 109b).- "Oedtzma zaete" (Prokl. 1567).- "Oedtsma Sate" (Registrb. 1609, kolleksje A. J. Andreae)

OEDSMA 'NJOGENE, DE (12): perseel XIX Sate op Pean (1925); kad. Grou E nû. 113 (3.26.30 ha = 8,8 pm)

'OEDSMAWEI, DE (2): strjitnamme (riedsbislút 14-4-1974)

"OER IT 'HOUT" (6): ek IT ALD/MANNEHÚS (al wie it ek foar de âlde froulju) (TH).- it Earmhús te Grou forboud (1891)(SW). Ear't de Ald Haven yn 1926 tichtsmiten waerd lei der in barte, in hout dus, oer nei it Earmhús. As der eartiids ien nei it Earmhús forhuze wie, hjitte it net "hy/sy sit nou yn it Earmhús", né, dat waerd dan sa sein, dat it minder op it sear kaem: "hy/sy wennet nou oer it hout". Nei de oarloch kaem Friesmahiem; it Earmhús forfoel as sadanich en waerd yn 1955 forboud ta en iepene as Doarpshûs, foar de simmer as Jongereinherberge, en krige de namme "Oer it hout"

OERBURDSTER 'LÂN, IT (8): krite lân aan de noardkant fan de Wide Burd.- "het Overbidster land" (kaert by de "Acte van Scheidinge" Nieuw Molens land 1748, Sminia-argyf nû. 2002)

OERGROUSTER 'LÂN, IT (12): "het Overgrouwster Land 12 bunder Weid- en Hooiland" oer de Grou (te keap: LC 17-8-1855)

OERHAALS'PAAD, IT (2): rint fan de Nije Kade ôf op 'e noardkant fan de tsjerke ta (riedsbislút 11-3-1975); oan 1952 ta waerd hjirwei de oerhael oer de Grou nei it Höflân ta bitsjinne (TH: ú.o. troch de fam. Willem Adema; alear soe it Oerhaelspaed aan de Herfoarme pastorije trochrûn ha)

OESTEBUERE'SLOOT, DE (10): 1543: "porceel landt in Byrnye goedt te Grouw, in de Byerde, welcke porcel landts voorsz. is voermaels een Riedtmeer geweest, lecht an de noerderazy-de Oestebuere sloot" (Bb. 109a).- út de forhollânsking is net op to meitsjen hoe't de sleat normael hjitten hat (TH)

OETSMA → OEDSMA (a)

OKKE' 'LEECH, IT (12): yn 'e Boskkrite binoarden de Bosksleat (OS).- perseel 17 fan Roorda State; kad. Grou B 115 (2.86.60 ha = 7.8 pm) (Forkeapboekje Roorda 1938); kaert 128 nû. 103

OKKEMA'S 'FJOUWERE, DE (12): "Olckema's [= "Okkema's"? TH] fjouwere"; kaert 128 nû. 146 (FA)

OKKEMA'S 'SEIZE, DE (12): Grou D 161, yn 't Wyllân (OS); kaert 128 nû. 147

'OKSEFOET, DE (12): "agte half mad [in 't Wylandt] hebbende Oxevoet ten Noorden" (Prokl. 29-4-1754)

'OKSEPOEL, DE (9): "achtehalf mad ./ hebbende de Oxepoel ten N." (Prokl. 1-3-1728).- "een half mad land de Ocksepoel genaamt met de reid daarop staande, gelegen in 't Wyland onder 't behoor van Yddl, geregtigt met een vrije uit en invaart in de Krytesloot ten Z. en N." (Prokl. 17-6-1765)

'OKSEPUOLLEN, DE (9): yn 't Prinsenhôf; kaert 128 nû. 19 (FA).- = DE 'OKSEPOEL?

OLCKEMA'S → OKKEMA'S.- OLD(-) → ÅLD(-).- OLIE- → OÂLJE-

'OMLECH, DE (9): yn 't Prinsenhôf; kaert 128 nû. 2 (FA)

OOST- → ek OAST-

"'OOSTERGOO" (4): Nije Kade 1; yn 1860 set Jan van Stralen it dêr't syn skiphús wie; nei him Sjoerd van Stralen, Feike Dokter, Tsjibbe Dokter (1911-1926), syn widdou, de fam. Schaaf (1928-'29), B.S.Braam, B.H.Braam (1934-1968), D.Slof

"'OOSTERGOO" (6): iisfabryk fan G.H.Boonstra, Tsjerkstr. yn in perseel fan H.v.d.Scheer (letter fan R. Epema c.s.) (TH)

'OOSTERHOUTSTRJITTE, DE (2): 12-6-1939 troch de rie "Oosterhoutstraat" doopt

"OP IT 'HOEKJE" (6): Jm Nieuwenhuisstrjitte 6 (J. Kroese)

"OP 'ROAKELDAIS" (6): Parkstrjitte 6.- biwenners: Goaslik Kl. Lykles, Elisabeth Kl. Lykles, de fam. Adam Thomas' de Groot, dr Wytse B. van der Meer, yn 1967: O. P. Wedema (dy joech it hûs dy Grinslanner namme), Willem van Kalsbeek.- Bitsjutting: op goed gelok (W. J. Buma, Nogmaals op Roakeldais, Driemaandelijkse Bladen XX, 1968, s. 72-74)

OP'PAEN → PEAN.- 'OPPERBIRD(STRA) → 'OPPERBURD

'OPPERBURD, DE (7): "Opper-birdstra zaete" (Proklb. 1571, kolleksje A. J. Andreeae).- "Opperbrid" (Stkoh. 1640: for-skriuwing).- "Opperbird" (OS: Stkoh. 1698, 1728, nû. 37), (OS: Schot. 1694, 1718).- 1704: Old Secr. van Iddl Aggeus Bruynsma, âld siktaris fan Iddl, en Aafjen Valken, te Grou, keapje de sate Opperbird, 54 pm (SW).- "Opperbird" (OS: E 1848), (Fr. N1.), (Forkeapboekje 1903)

'OSINGA STATE (7): "Osinga-state" (Fr. N1.)

'OSSEMERCKT, DE → DE 'KOMERK.- 'OUD(-) → ÅLD(-).- OUD PLEIN VOOR DE 'WAAG, HET → IT WAACHS'PLEIN.- OUDE 'HUIS, HET → IT 'GRUTTE HÜS.- OUDE 'MOEZEL, DE → DE MÜZEL

OUR'SON", "L" (6): simmerwente fan S. Postuma

OVER- → OER-. - OXE- → OKSE-

PAKE' 'FJOUWERE, DE (12): súdwestlik fan en tsjin it hiem aan fan "Feddema", brûkt by "Allingawier"; kaert 128 nû. 55

PARAL'LELSTRJITTE, DE (2): strjitte likernôch 1936 oan-lein.- "Parallelstraat" (Lw. Nwsbl. 12-12-1958) (OS)

'PARKSTRJITTE, DE (2): tusken de Haedstrjitte en it Plant-soen, hearde yn de 19de ieu en licht ek al earder ta de Lytse Buorren.- "Parkstraat" (riedsbislút 19-12-1929) (OS)

PASTOARS'EKERS, -'LÂNEN, DE (12): 1568: "Ende noch een keerse ontsteecken hebbende, hebbe gevaylt de helft van de pastoors ackeren, aldaer [tot Grouw] gelegen"; "hebbe gevaylt de helft van de twee pondematen gelegen te Grouw, uut de pastoors landen op de suyder Gauw" (1568: Reg. van decretale verkoopingen dl 3 s. 1141-1142): it krekte plak is hjir net út op te meitsjen

PASTO'RIJE, DE (7): (Stkoh. 1640, 1728, nû. 34)

PASTORIJ'FINNE, DE (12): "Pastorie Fenne" (Proklb. Iddl 10-12-1655; 7-3-1681; 5-12-1681; 11-12-1682; 20-2-1688).- OS:

"Pastoriefenne" (E 1848): letter DE FREARKSFINNE (→ dêr)

PASTORIJ'LÂNEN, DE (8): 1543: "die Pastorie t Grouw landen, myts gaders d kosterye landen" (Bb. 109b)

PASTORIJ'MIEDLÂN, IT (8): 1543: "Pastorie maed landt" (Bb. 109b)

PASTORIJ'PLEATS, DE (7): "de Pastorye Plaats en Landen" (Stkoh. 1640, 1728, nû. 25)

PASTORIJ'POARTE, DE (6): "Boven de poort van de oude pastorie stond, aan de buitenzijde: mors porta vitae, (de dood is de poort des levens), en aan de binnenzijde: vita porta mortis, (het leven is de poort des doods). ./ Een zeker eenvoudig, vlijtig ambachtsman, maar die er wat roesbroekig uitzag, werd door twee vreemde snaken gevraagd: "wat taal is dat baas?" - "Dat is gereformeerd, man: de gereformeerde Domeny wennit er ommes," zeide baas, "begryppe jimme dat net, man?" (E. Halbertsma, Friesche Volksalmanak voor het Jaar 1837 s. 131-132)

PA'TROAN, DE (7): Stkoh. 1640, 1698, nû. 24: fan 'e 16de ieu òf tsjerkebisit; de namme stiet sùnt inkele jierren op 'e foarein (OS)

PATROANS'EKER, DE (12): 1564: "een pondemaete hietende de patroensacker, die gebruyckt wordt by Gerrit Frans zn te Grouw, die landen van Mellema opt west" (Reg. van decretale verkoopingen Hof van Frl. dl 3 s. 594)

PATROANS'FINNE, DE (12): 1672: "Patroonsfenne op 't oost van voorscreven dorpe [Grouw], hebbende d Pickmeer ten oosten, de gemene vaert ten zuiden ende westen, vrij van floreen" (Reg. van decretale verkoopingen Hof van Frl. dl 18 s. 95).- "een pondemate lands gelegen in de Patroonsfenne op 't oost van den dorpe Grou, hebbende de Picmeer ten oosten, de gemene vaert ten zuyden en westen, vrij van floreen" (Proklb. Iddl 11 en 25-3-1672; 27-10-1684).- "huysinge, staende op 't zuijdeynde van de Patroonsfenne" (Proklb. 17-2-1690)

PAVIL'JOENSTRJITTE, DE (2): oanlein 1903f, 19-12-1929 doopt "Paviljoenstraat". → opm. by DE TWADDE 'OASTERFJILDSTRJITTE

PEAN (2): "strjit"-namme (riedsbislút 14-8-1973)

"PEAN" (6): sylskoalle (Hemminga, Peanster Dyk 30)

PEAN (7): 1543: "drie pm. meadlandt op de Roockmeden, hietende Aegheherne Peenstra groet guedt" (Bb. 111a); "groet guedt t Peen" (Bb.) (OS).- 20-4-1564: "weeskinderen van wylen Tyaerd Pieters zoon woenende in syn leven in ./ Grouw op ten zaete Groetepaen" (Reg. van decretale verkoopingen Hof van Frl.).- "Peen" (Stkoh. 1640, 1698, nûs 18-20) (OS).- "Pean" (Schot. 1718).- "het Peen, sate" (Sminia-argyf * 1290 fan 1746-1748).- kaert 128 nû. 58a

PEAN (8, 15): 1-5-1450: "Ic Sywert to Eppaen", "ic Sewert to Eppaen" (O.O.I nû. 115).- 1-10-1450: "Ziert to Apaen" (O.O.II nû. 30).- "dat Lutke guedt thoe Paen", 1543: "Op aen" (Bb. 252b, Boarnburgum) (OS).- 1564: "de saete in Op-paen gelegen te Grouw" (Reg. van decretale verkoopingen Hof van Frl. dl 3 s. 595).- "paenstra" (Recesboek 1570, kolleksje A. J. Andreae).- "de landen van Peen" (Swanejagt in Iddl, Sminia-argyf * 246).- "Pean" (Schot. 1694) (OS).- "secr. P. Bruinsma zal ten Huize van Wigle Jelles Huisman op Peen onder Grouw by Boelgoed verkopen..." (LC 1768 nû. 820).- men wennet op Pean en net lykas yn 'e folgjende oanhæel "te" Pean: "wonende te Pæn onder Grouw" (Proklb. 19-1-1801).- "Pean" (E 1848) (OS)

PEANSTER [PJÈNSTER] 'IE, DE (9): de Peanster Ie en de Site-buorster Ie h jitte togearre de Wide Ie (- dêr).- "pænster Ee" (Stkoh. en Floreenkoh. Boarnburgum 1700 nû. 32)

PEEKEMA'S 'MOLE, DE (5): de mole, sloopt yn 1928, stie aan de Wergeaster Feart tichte by Great Fenwierstra, dêr't Wybe Minderts Peekema (1820-1892) op buorke, ear't er beurtskipper op Snits en Ljouwert waerd

'PEKMEER, DE → DE 'PIKMAR

PIBE' LÂN, IT (12): "Pijbe land" (Sminia-argyf 2002)

PIIPE", "DE (4): soasiteit foar de jongerein, Tsjerkstrj. 7
'PIKMAR, DE (9): 1543: "ant waeter d Pyckmeer" (Bb. 109b).- OS: "Pickmeer" (Schot. 1664).- 1672: "Pickmeer" (Reg. van decretale verkoopingen Hof van Frl. dl 18 s. 95).- "De Pik Meer" (OS: Schot. 1694, 1718).- "Pekmeer" (kaert by Acte v. scheiding Nieuw Molens Land 1748, Sminia-argyf nû. 2002).- "Het Pik-meer" (E 1848).- "De Pikmar" (Fr. Nl.).- Komôf: "pik" = a. rusk, b. blei (Fryske Nammen 7 s. 152); forl. "Pikemere" (13de ieu), nou "Pickmere in Cheshire, stream / lake where pike were found" (C. T. Onions, The Oxford dictionary of English etymology, op "pike" [= snoek]) (TH)

PIPERLJURKE'STEECH, DE (2): de steech tusken de slachterij Jellema en bakkerij De Wit tusken Haedstrjitte en Ald Haven
PITER 'PITERS' LÂN, IT (12): "Pitter Pitters land" (Sminia-argyf nû. 2002)

PLANT'SOEN, IT (15): súdlik by it bigjin fan de Stasjonswei. Yn 1837 waerd bisletten ta de oanliz fan in nij tsjerkhof, yn 1850 groun koft fan de ófbrutsen pleats Abbema - it oare Abbema bleau bisteant - en fan 1857-1859 op in part dêrfan in tsjerkhof oanlein. Yn 1891 kaem it plan op om op it oare part in plantsoen oan to lizzen. Yn 1892 waerd arsitekt G. L. Vlaskamp ynhierd; de oanliz is fan 1893-1896. Sûnt 1898 h jit it "Wilhelminapark" (meidieling Joh. Th. Brouwer) (TH)

PLEIN, IT (2): "op de coop van seeckere dwarshuys c.a., staende ./ dicht bij 't Plein" (Proklb. Iddl. 15-2-1692).- "ende ten westen 't plein bij de moolen" (Proklb. Iddl 27-3-1693).- → IT HALBERTSMA'S PLEIN, DE KOMERK

PLEIN BY DE 'WAACH, IT → IT WAACHS'PLEIN

PLÚT, DE (2): strritte 23-12-1965 fan de rie DE PLUUT doopt
POARTE DE (6): "gedeelte huisinge tot Grouw de Poort genaamt" (Prokl. 6-3-1752, 22-1-1753).- 1752: *Hyltje Lases, keapman te Grouw, keapet in hûs mei namme "de Poort"* (SW): is dit hûs ek bidoeld yn "Te koop uurwerkmakerswinkel de Poort Grouw" (LC 25-11-1836) en mei IT 'POARTEHÛS?

POARTE, DE (15): "Boven de ingangspoort van het kerkhof staat: tege quod fuit [súdkant], rege quod erit [noardkant] (bedek, hetgeen geweest is, bestuur hetgeen zijn zal,) [al-ear troch de fervers wol ris forwiksele, TH] een zinrijk opschrift met betrekking tot het verledene en het toekomen-de, hetwelk den mensch een' regel van levenswijsheid aan de hand geeft. (Men zoude het ook kunnen vertalen met de spreekwoordelijke gezegden: haal geene oude koeijen uit de sloot, en, zie verder dan u de neus lang is.)" (E. Halbertsma, Friesche Volksalmanak voor het Jaar 1837 s. 131).- "betaalt aan Jelle Ulbes wegens nieuwe knoppen op de Poort aan het Kerkhof 5.2.-" (Rekkenboek Tsjerkfôdij 13-8-1793)

'POARTEHÜS, IT (6): it hûs op 'e noardlike hoeke fan de Wi-de Steech en de Haedstrjitte mei de twa pilaerkes, alear ú.o. molkhús (fam. H. Beeksma, P. Eizenga), sùnt 1967 antyksaek; yn timmerman Benedictus (Diks) Jellema (* 28-10-1885) syn bernejierren wie it in slachterij: him heugde de bineaming.- "huysinge, staende en gelegenbij de Kercke Rooster in den dorpe Grou" (Prokl. Iddl 20-8-1688: dit moat it Poartehûs west ha).- → DE POARTE (6), DE TSJERKE'ROASTER POEPE'FJOUWERE, DE (12): in stik lân oan 'e súdeastkant fan Groun by de pleats Koldaard súdlik fan de opfeart dérwei nei de Pikmar, om 1900 hinne noch bûtlân; dêr soe eartiids fan twa hantsjemieren, dus poepen út Hannover, dy't dêr oan 't meanen wiene, ien mei de lea yn 'e seine fallen en op dat plak deablet wêze.- kaert 128 nû. 80

POLDER 'ZWAAGSTRA, DE (11): ûnder Goanjehuzen, oanjûn op 'e kaert fan it wetterskip "De Vlierbosch in Smallingerland"

PÔLE, DE (a) (7) (of 6?): "seekere huisinge, hieming, bo-men en plantagie, de Polle genaamt, buiten de inburen op de hoek van de Kerke + Bure fenne ./ kerke fenne ten O. en N., de gemene vaart ten W. en Z." (Prokl. Iddl 27-1-1727)

PÔLE, DE (b) (7): "seeckere huysinge en hieming "de Polle" genaamt, staande en gelegen over 't water "de Grouw" ./ benefens het Schiphuis aan gedachte hieming staande. Naastlegers: de Kerckvoogdie tot Grouw ten N.; en het water de Grouw ten Suiden (Prokl. Iddl 9-6-1704).- "de Polle" (Schot. 1718; E 1848: dy namme stiet by it spultsje aan de noardkant fan de Grou, skean tsjinoer Graalda).- "huisinge ./ staande en gelegen over 't water de Grouw, de Polle ge-naamt; 't water de Grouw ten O., W. en Z. en de Kerkvoog-dije ten N." (Prokbl. 19-1-1733).- → DE IED TJALLINGS 'PÔLE, - "Yfs Polle" skriuwt Schoustra -, mar dêr liket earder de groun as in hûs mei bidoeld to wêzen; de lokaesje liket oerien to kommen mei dy fan DE PÔLE (8) en soe dus letter "Sint Piters" [= S. P. de Jong] Pôlle" neamd wêze) (TH)

PÔLE, DE (8): "de Polle" (Schot. 1694) (OS).- "De Polle, Buurt $\frac{1}{4}$ n. van Grouw ten West Noord Westen" (hs. Bruinsma): dêr sil de pôle mei bidoeld wêze aan de Rjochte Grou, let-ter de Sint Piters' Pôle (→ dêr) neamd.- "Polle" (Topogr. krt 128 fan 1927).- → ek it artikel hjerfoar en DE IED TJALLINGS 'PÔLE (TH)

PÔLE, DE (a) (12): "De Pôlle", perseel II fan Hania State (1968); kad. Grou A.- oare namme: DE TWA PÛNS'MIET

PÔLE, DE (b) (12): "Te koop de Polle, stuk weidland onder Grouw" (LC 31-3-1848), net neijer oanjown

PÖLLE", "DE (6): skûtmakkerij/helling, alear fan Hindrik K. Postma (dy't de Pölle-skou makke, earst in helling en tape-rij op 'e Seinpôle hawn hie en dêr de namme "Pölle" mei weinaam nei de Bliken), letter syn soan Willem Postma, dêr-nei koart Sipke Drijver, doe Albert Ernsts Wester en syn soan Roelof Alberts Wester

'POMPRAK, IT (10): it farwetter tusken de Neare Galle en it Koldykster Rak, by de Tútse; de brêge yn 'e J. W. de Visser Wei leit deroer.- "Pomp-rak" (E 1848) (OS).- "It Pomprek, gedeelte van het vaarwater tusschen Warga en Grouw" (Fr. Nl.) (TH).- "it Pomprak" (Fr. Nk. II s. 54)

POORT, DE → DE POARTE

POPKE 'JOUKES LÂN, IT (12): twa stikken lân tusken de Neilen en it Tsjerkelân yn, súdlik en oan 'e westlike ein fan it Wiid Deel, dêr't dat oergiet yn it Krûsdeel, sùnt inkeldie jierren brûkt by Allingawier. Om 1923 hinne is der op in nij hûssté in lyts boerespul set (Gerrit v. d. Berg)

POS'SESJELÂN, IT (8): 1543: "De Wereckeren, int West loopende aan possessielands heetende Fen" (Bb. 109a)

'POTSTROMED, IT (12): perseel by hûsnû. 46 noardeastlik fan Grou; kad. Grou C nû. 701; kaert 128 nû. 107

POUNS'MIET, IT → IT PÜNS'MIET

PRE'BINDELÂN, IT (8): ûnder Grou.- 1543: "Prebende landen" (Bb. 112a)

PREDIKANTS'FINNE, DE (12): "Predicants Fenne" (Proklb. Iddl 9-9-1656, 7-2-1660, 4-6-1660). "Praedicants finne" (Proklb. Iddl 14-2-1701)

PREDIKANTS'LÂNEN, DE (15): "gebruickma van 7 à 8 scharren predikants landen" (Proklb. Iddl 14-3-1659)

PRINCE- → PRINSE-

PRINS 'BERNHARD STRJITTE, DE (2): troch de rie 22-2-1955 "Prins Bernhardstraat" doopt

PRINSE'DYK, DE (14): "16 mad mieden gelegen onder Wartena ./ hebende de Prince dyk ten Oosten en de Prince meer ten N." (Prokl. 29-9-1710).- kaert 128 nû. 24

PRINSE'FINNE, DE (12): "Prince fenne in t Wyllant in de Grietenije van Idaerdeadeell" (Proklb. Iddl 4-3-1661)

'PRINSEKRITE, DE (15): "seekere tien maden Wijlandt gelegen onder Wartena ./ hebende de Prince krije ten O. en de Suider geeuw ten Suiden" (Prokl. Iddl 30-6-1710).- "7½ mad maden gelegen in t Wyland in de zoo genaamde Prince krije onder den dorpe Wartena" (Prokl. 28-4-1755)

PRINSE'MEAR, DE (10): → ûnder DE PRINSE'DYK

PRINSEN'HÔF, IT (6, 9, 13): "'s Prinsen Hof" (E 1848).- "It Prinsenhôf, voormalig huis aan de Hansemeer, tusschen Eernewoude, Wartena en Grouw; aan de huisstede, de pôle, de krite, is nog deze naam verbonden" (Fr. Nl.).- "De Oude Veenen" (kaert wetterskip "De Wildlanden" 1916; → It Beaken XVII, 1955, s. 54), in oare namme foar it Prinsenhôf (OS)

PRINSES 'BEATRIX WEI, DE (2): troch de rie 28-3-1957 "Prinses Beatrixweg" doopt

PRINSES I'RENE STRJITTE, DE (2): troch de rie 28-3-1957 "Prinses Irenestraat" doopt

PRINSES MAR'GRIET KANAAL, IT (10): groeven ca 1939-'46 (OS)

PRINSES MAR'GRIET STRJITTE, DE (2): 28-3-1957 troch de rie "Prinses Margrietstraat" doopt

PRINSES MA'RIJKE STRJITTE, DE (2): 28-3-1957 troch de rie "Prinses Marijkestraat" doopt
PRINSES WILHEL'MINA STRJITTE, DE (2): 29-8-1960 troch de rie "Prinses Wilhelminastraat" doopt
PRINSE'SLEAT, DE (10): de feart bisuden de Hanse Meer op 'e grins tusken Iddl en Tytsjerksteradiel, al moai wis oan 'e Geau ta (Swanejagt in Iddl, Sminia-argyf * 246) (OS)
PRIN'SESSEWEI, DE (14): hurde bank fan read oer yn 'e Grouster Ie (Pln. V s. 70)
PRO'VOAST, DE ("6"): kasjot yn de Waach (TH)
'PUINWEG/'PÚNDYK, DE → DE REINERS'WEI
PÜNS'MIET, IT: perseel IX yn "Sjonnema" (1915); kad. Grou B 93 (0.42.50 ha)
PUOLTSJE, IT → DE MODDERIGE 'POEL

'RAADHUISSTRAAT, DE → DE 'RIEDHÚSSTRJIITE
RAK FAN 'UNGEMAK, IT (10): tusken Jirnsum en Aldskou.- "Rak van ongemak" (OS: Schot. 1694; E 1848). Hie men dit rjochte stik farwetter yn 'e wyn, dan moasten de seilen del en de manlju (en faek froulju) oan 'e kloet of yn 'e beage. It barde dan wol ris, dat der fan de oare kant in sleepboat mei in stik of fiif skûten kaem en foaral mei hurde wyn koe it dêr dan raer yn 't hûndert rinne. Soms waerd der in keppeltsje arbeiders, op dat stuit sùnder wark, út Jirnsum helle om de boel wer op gleed to krijen, foar ús as jonges (ik gyng fan 1904-1910 to Jirnsum op skoalle) altyd in hiel forsetsje. Ik hear noch it roppen en razen fan de skippers boppe it gûlen fan 'e wyn út; séftsedich gyng it meastentiids net ta: der foel gauris in grouwe knoop
RÂN'SLEAT, DE: kaert 128 nû. 3 (FA)
RÂNSLEATS'PETTEN, DE: kaert 128 nû. 28 (FA)
RAUWE 'SÂNE, DE (12): in stik lân fan de Grouster tsjerke yn 't Wyllân, gem. Grou seksje D 29 (OS) aan en east fan de Spikerboarssleat
READE 'PLEIN, IT (2): neffens mr A. H. Prins it stik fan de "Raadhuisstraat" foar 's Lands Welvaren lâns.- → ek S. Molenaar yn de Frisia fan 29-7-1955
'REAGERSTRJITTE, DE (2): in sydstrjitte fan de Oastergo-strjitte en de Ljippestrjitte, troch de rie 24-2-1958 "Reigerstraat" doopt
'REED(T)MEER, DE → DE 'REIDMAR.- REENSMA → RINSMA.- RECHTE/REGTE 'GROUW, DE → DE RJOCHTE 'GROU
'REIDDOMPSTRJITTE, DE (2): in sydstrjitte fan de Oastergo-strjitte en de Ljippestrjitte, troch de rie 24-3-1958 "Roerdompstraat" doopt
'REIDMAR, DE (9, 12): 1543: "een porceel landts in Byrnije goedt, in de Byrd, is voermaels een Riedtmeer geweest" (Bb. 109a); "leggende myt een Reedtmeer int zuydt van t waeter, heetende de Meer" (Bb. 110a).- Rekkenb. Tsjerkfôdij 15-8-1785: "Ontvangen van Hendrik Geuker een jaar Huir van de Rietmeer of tuin bi syn E in gebruik de somma 10.-.-".- id. 20-5-1784.- "de Reidmeer" (yn LC 15-8-1801 te keap)
REIDMARS'FINNE, DE (12): "Reidmeersfenne" (Prokl. 16-11-1801; 26-3-1805).- "Reidmeers Venne" (LC 15-8-1801)
'REIDPÔLE, DE → ûnder DE 'LYSPÔLE, DE TWA'DÛBELTSJESPÔLE.- REIGER- → REAGER-. REINERS'WEG, DE → DE REINERS'WEI

REINERS'WEI, DE (14): "Reyners Weg" (rint op Schot. 1694 fan Grou oant Jongema, om 1650 hinne bibuorke troch Reiner Reiners) (OS); dat ein krike oan it spoar ta letter de name Stasjonswei ("Stationsweg"), wylst de Jirnsumer Dyk (TH), it ein fan it spoar nei de Jirnsumer Syl, by riedsbislút fan 14-8-1973 Reinerswei waerd. E 1848 hat "Reinersweg nu Puin-weg" foar it ein fan Grou nei Jongema: de Bb. ha yn 1543 ek "Junghama guedt te Weegs eyndt", mar de Fr. Nl. seit op "De Reinerswei": "oude naam van den weg tus-schen de Irnsumerzijl en Grouw".- Rekkenb. Tsjerkfôdij 3-9-1790: "betaalt aan Wybe Yges in syn E. jaarlyks onderhoud van de Rijdweg per Annotijsje 2.10.-"; id. 1791; dat slacht wol op it stik fan Grou nei Jongema).- De "Conventie nopens 't afgraven, aanleggen en onderhouden van een Rijdweg van Eernsumer Zijl na den Dorpe Grouw" (Sminia-argyf nû. 1953) wie fan 1758, mar de pûndyk nei Jirnsum kaem pas yn 1848
REINIGE 'SEIZE, DE (12): perseel noard fan de Burd, by de Burdskop, oan de Sitebuorster Ie, brûkt by Greut Jetsma (1968); kad. Grou C nû. 789; kaert 128 nû. 122

REINS'WEI, DE → DE REINERS'WEI

RENGERS'PÔLE, DE (8): opslachplak fan sânn yn 'e Wyllannen
RENNSMA → RINSMA.- REYSTRA → RIEDSTRA

RIED, DE (10): feart by in pleats fan 90 pm yn 'e Burd, to slatten troch de underhâldsplichtigen om tsjinje to kinnen "tot een bekwame sloot en scheidinge" (1750: Sminia-argyf * 197) (OS).- Der is grif gjin forbân mei it troch de Geau (b) fan de eigentlike Burdster krite skate Riedstra

'RIEDHÜSSTRJITTE, DE (2): by it riedsbislút fan 19-12-1929 "Raadhuisstraat" (OS) neamd nei it foarige gemeentehûs.- in part fan de noardlike earm is de Waechshaven, wylst de súd-like earm neffens mr A.H. Prins alear it Reade Plein hjitte
RIEDSTRA(-SATE) (7): "Riestra, ½ u. van Grouw ten O.N.Oosten aan het meer" (hs. Bruinsma).- "Reystra" (Stkh. 1640, 1728).- OS: "Riestra" (Stkoh. 1698), "Rietstra" (Schot. 1694).- "Rietstra" (Schot. 1718).- "Rietstra-sate (ook Riestra-sate /.) onder Grouw" (Fr. Nl.).- → ûnder DE RIED

'RIEDTMEER, DE → DE'REIDMAR.- RIE(T)STRA → RIEDSTRA.- 'RIJDWEG, DE → DE REINERS'WEI.- RIJPER 'KAMP, DE → DE RIPER 'KAMP
RINSMA, in inkele kear ek RINSEMA (7): nou Goattum 4 (Trije Grouster Stûdzjes s. 19).- 1543: "Reensma guedt te Gottama" (Bb. 110b).- "Rensma goedt zaete te Gottama" (Proklb. 1567).- "Rensma Staete te Goltum" (Proklb. 1569).- "Rinsma" (Stkoh. 1640, 1698).- "Rinsma-sate" (Fr. Nl.)

RINTSJE WILLEMS 'SET, IT (10): 4-7 of 8-1821: "Een Poep /./ verdrunken by Rintje Willems set" (Haites-boekjes, RAFrl): Rintsje Willems (de Wal) buorke 1794-1828 op Romkema

RIPER 'KAMP, DE (12): in stik greide (5 pm) oan de Meartynje RIPPERSMA (7): yn 'e Stkohh. nû. 5, mar sùnder namme (nijere topografyske kaerten hawwe by forsin Sinia op nû. 5); yn de kolleksje A. J. Andreeae blykt út in Prokl. út 1567, dat Tinco Andringa fan Boarn in part fan "Rippersma Staete" keapet, út in oaren út 1567, dat "Rippersma zaete tot Grou, Hanya ten noorden, en Synia ten zuiden" hat en fierders dat de namme "Rypersma" yn in Resesboek út 1572 neamd wurdt (Trije Grouster Stûdzjes s. 12).- kad. gem. Grou seksje A nû.'s 579-580 (Forkeapbb. 1852, 1919).- → DE 'BÛTENGREFTEN

"RISPINGE" (6): Marswei 17 (Doekle Yntema)
RJOCHTE 'GROU, DE (10): "de regte Grouw" (E 1848).- "De Riuchte-Grou ./ Rechte Grouw" (Fr. Nl.).- "de Rechte Grouw" (kaert wetterskip "Hoflandstra", 1926).- → ek DE GROU (10)

'ROAZEGREFT, DE → DE ÅLD 'HAVEN (b).- ROCH- → ROGGE-
ROEF, DE (2): strjitnamme (riedsbislút 23-12-1965)
ROEFKE, "IT (6): beukerskoalle, De Koffe 2
ROEK, DE (7): neamd nei DE ROEK (8), set yn 1928, bibuorke troch de "Roekeboer"; misliedend is yn Fr. Nk. II s. 170 dus de opmerking "De Roek as pleatsnamme bistiet noch"
ROEK, DE (8, 12): in stik bûtlân by Goanjehuzen.- "drie pm lands gelegen op de Roek over de Wijde Ee, vri van Floreen" (Diakb. 1723).- "de Rook" (Floreenkoh. 1838, nû. 47).- "de Roek" (E 1848)

ROEK'MIEDEN, DE (8, 12): 1543: "drie pm maedlandt, op de Roockmeden" (Bb. 111a).- "de Roekmieden" [ûndûdlik] (Prokl. Iddl 7-11-1681)

ROEKSMA (7): kolleksje A. J. Andreeae: "Roexma Staete toe Sytebuyren" (Proklb. 1568); "Roeksma Zaete te Grou" (Proklb. 1569).- "Roeksma" (Schot. 1694, 1718; OS: E 1848): by Schot. stiet "Roeksma" rjochts fan trije deun by elkoar te kene pleatsen op Sitebuorren, dêr't nou twa pleatsen steane; westliker stiet noch in fjirde pleats tekene. Op E 1848 stiet "Roeksma" by de noardlikste, "Sytema" by de sudlikste fan dy twa pleatsen: de tredde en ek de fjirde pleats steane net mear oanjown).- "Roeksma-sate" (Fr. Nl.)

ROER, IT (2): strjitnamme (riedsbislút 23-12-1965)

ROERDOMP- → REIDDOMP-. ROEXMA → ROEKSMA

'ROGGE MOLE, DE (5): stiet al op 'e kaerten fan Schot. 1694, 1718.- SW: yn 1740 keapje de Grouster moolner Mattheus Machiels en oarehelte Grietje Pyters "een sterke en wel tenering staande" roggemole op tsjerkegroun fan de Grouster moolner Machiel Johannes' en oarehelte Nieske Luters [?] foar 1500 carg. en 2 st.; yn 1752 keapet de Grouster skuonmaker Sjoerd Tabes foar 750 goudg. en 24 st. in roggemole yn 'e buorren op tsjerkegroun dêr't gjin grounpacht of rinte foar bitelle wurdt: wurdt de mole forpleatst, dan forfalt de groun wer aan 'e tsjerke.- → "DE DRIE GE'BROEDERS"

ROMKEMA (7): yn 'e Burd (OS).- "Romckema en Jelkema Staeten" (Proklb. 1571, kolleksje A. J. Andreeae).- OS: "Romkema" (Stkoh. 1640, 1698, nû. 67); "Romkama" (Schot. 1694, 1718).- "Romkema-sate" (Fr. Nl.)

ROMMERTS'MAR, DE (9): "neegen mad mieden onder Wartena, hebbende Rommertsmeer ten N." (Prokl. 2-7-1787)

ROOCK'MEDEN, DE → DE ROEK'MIEDEN.- ROOK, DE → DE ROEK (8, 12)

ROORDA (7): "Roorda Staete te Grou" (Proklb. 1568, kolleksje A. J. Andreeae).- nû. 27 jildt yn it Floreenkohier fan 1850 foar Gr. en Lyts Roorda en Minia.- "Roorda-state in de Boskkrite onder Grouw" (Fr. Nl.).- "Roorda" (Forkeapboekjes 1913, herbergen Eeltsje Braak, Tsjibbe Dokter).- → IT BOSK, DE 'BOSKKRITE, GREUT'ROORDA, LYTS'ROORDA, MINIA

ROORDA'BOSK, IT (7): 1706 "Sipke Karstens en Yntje [?] Sybrens, Echtel. op Roorda-bos te Grouw" (SW).- → IT BOSK, DE 'BOSKKRITE, GREUT'ROORDA, LYTS'ROORDA, MINIA, ROORDA

'ROZEGRACHT, DE → DE ÅLD 'HAVEN (b).- RÛCH'SLEAT, DE → DE NIJE 'SLEAT
 RUERD 'GERRITS' STEE, IT (12): "Ruird Gerryts Steed" (Prokl-boek 1646: 9 pm, tagelyk mei "Romkema" forkoft)
 RUGE SÂN 'MED, DE (12): tsjerkelân yn 't Wyllân; Grou D 40 (OS): itselde as DE RUGE 'SÂNE?
 RUGE 'SÂNE, DE (12): yn 't Wyllân; kaert 128 nû. 143 (FA): itselde as DE RUGE SÂN 'MED?
 RUGE 'SLEAT, DE → DE NIJE 'SLEAT
 RUGE 'TRIJE, DE (12): yn 't Prinsenhôf; kaert 128 nû. 169 (FA)
 'RÜPEPÔLE, DE (12): ek: IT MED, bûtlân aan de noardkant fan de Goanjehûster Sleat by nû. 47 fan it Floreenkoh. Boarnburgum 1838; gem. Boarnburgum D 473 (OS)
 RYPERSMA → RIPPERSM

"'S LANDS 'WELVAREN" → LANDS 'WELVAREN", "'S SA 'IS 'T" (6): Master P. J. Troelstra Wei 59
 'SAACHMOLE, DE (5): 3-1-1784 "Ontvangen van O. Ruiardi een jaar Euwige Rente van den Grond daar de Saagmolen op is Gebout 15-14-6; id. 1787, 1789, 1790-1794" (Rekkenb. Tsjerk-fôdij).- → DE 'HOUTMOLE
 SAITER, DE (10): "De Sayther" (Schot. 1694, 1718).- "De Zaiter" (Prokl. 29-6-1801).- "de Wijde-Saiter", "de Naauwe Saiter" (E 1848). "Saiter (De Wide- en de Neare- of Nauwe), veelal als Sayther of Sayer geschreven, stroom onder Wartena" (Fr. Nl.)
 SÂNE, DE (a) (12): perseel VII by Asinga State; kad. Grou A 552 (2.30.50 ha)
 SÂNE, DE (b) (12): perseel by (nij) Gr. Fenwierstra (1903); kad. Grou B 449 (2.51.10 ha)
 SÂNE, DE (c) (12): perseel VI by Jongema State (1902); kad. Grou A 974 (2.35.50 ha)
 SÂNE, DE (d) (12): pers. VI by de "Opperburd" (1903); kad. Grou B 44 (2.20.50 ha)
 SÂNE, DE (e) (12): pers. VI by Sjonnema (1915, 1964); kad. Grou B 68 (2.49.80 ha)
 SÂNE BY IT 'DEEL, DE (12): perseel eartiids by It Heechhiem yn 'e Suorein (kad. 537, 1976, 1977), dêr't nei de oanlij fan it Prinses Margriet Kanael, dat der dwers trochrint, mar in lyts hoekje fan oerbleaun is, dat nou brûkt wurdt by Oedsma-State
 SÂNE OER DE 'DYK, DE (12): pers. IX fan Hania State (1968); kad. Grou A
 SÂNE OP ABE' 'HERNE, DE (12): perseel VIII fan Sjonnema (1915); kad. Grou B 96 (2.46.10 ha / 6,7 pm)
 SÂN'HUZEN, SAUN'HUZEN, SAWN'HUZEN → SE(U)VEN'HUZEN
 SÂNMED(S)'TIPPE, DE (12): stik forgroeven lân oan de Folkertssleat tichte by Earnewâld.- "de Zeven-Mad-Tippe" (te keap yn de LC fan 9-7-1861, te hier yn de LC fan 16-6-1863)
 'SANTJIN, DE (12): stik greide ûnder Grou.- "de Zeventien" (te hier yn de LC fan 29-1-1858):? itselde as:
 SAN'TJINNE, DE (12): yn 'e Boskkrite; kaert 128 nû. 106 SCH- → SK-. SCHUIN- → SKEAN-. SEGSE → SEX(S)E
 'SEINPÔLE, DE (2): "strjit"-namme (riedsbislút 14-8-1973)

'SEINPÔLE, DE (8): binoarden de Yndyk.- 1748: "Seenpolle" (kaert by Acte van Scheidinge Nieuw Molensland, Sminia-argyf nû. 2002).- "een ./ plak gronds de Seinpolle", troch timmerbaes Tjalke Bartelies foar 22 caroligoune koft fan ds. S.W.C. Engelberts (dy biadministrearre it pastorijsgoed) (Prokl. 11-9-1797).- "De Seinpôlle, krite, met sate" (Fr. Nl.).- *Forlykje seine- yn "ien seinepoale yn Tsjoukemar"* (Rimen ind Teltsjes, Dimter, 1871, s. 29b); *dérby is grif earder to tinken oan in sleepnet as oan it meanersark* (TH)

SEIZE, DE (a) (12): perseel IV by Asinga State; kad. Grou A 554 + 553a: 2.29.80 ha

SEIZE, DE (b) (12): pers. by (nij) Gr. Fenwierstra (1903); kad. Grou B 29 (2.13.50 ha)

SEIZE, DE (c) (12): pers. IV by Jongema State (1902); kad. Grou A 496 (2.13.40 ha)

SEIZE, DE (d) (12): perseel X by Jongema State (1902); kad. Grou A 440 (2.04.70 ha)

SEIZE BY 'T 'SPOAR, DE (12): perseel VIII fan Hania State (1968); kad. Grou A

SEIZE OER DE 'GALLE, DE (12): pers. XII fan de "Opperburd"; kad. Grou C 186 (1.88.30 ha)

SEN'HUYSTERA/SEN'HUYSTRE (CLEYN & GROOT) GUEDT (7): 1543 (Bb. 110a).- "Synhuistra goedt" (Proklb. 1567, kolleksje A. J. Andreeae).- Neffens de biskriuwing fan it "kosters maedlandt" (- under NOARD'WALSTRA) moatte wy dizze pleatsen noard fan de Mear sykje: Great en Lyts Mellem?.- *Sen-kin in áldere foarm fan Sien- wéze en dan soe men útkomme kinne op Sionnema (Sienema), mar dy pleats leit yn 't Höflân* (TH)

SE(U)VEN'HUZEN (2): rint fan de Parkstrjitte eastlik by "Abbema" lâns nei it Nijdjip.- "Saunhuzen" (Fr. Nl.).- "Zevenhuizen" doopt by riedsbislút fan 19-12-1929

SEX(S)E 'DYK, DE (14): Diakonijboek: 1718 "betalt aan ./ hout aan Sexe Diek om die daer met te behouden"; 1719 "Arbeijdsloon aan de Segse dijk"; 1721 "wegen het dycken aan de Sexse Dyck"; 1722 "Sexse Dijck".- Plak en namme net dûdlik: *is der forbân mei "sechste" of "Sixtus"?* (TH)

'SICCAMA STATE → IT ÅLD HEECH 'HIEM.- SIEBENGA'S'BOSKJES, DE → IT STRING (c)

'SIEU STEE, IT (7): net foun.- "Sieu Ste" (Proklb. 26-1 en 19-11-1655).- → *Sieuw* (Fr. Nl.); → Fr. Nk. II s. 74 (TH)

SIJMA (7): yn 'e Suorein, yn 1880 forkoft (- Forkeapboekje Oedsma-State 1901), om 1898 hinne ôfbrutsen.- OS: "Sijma" (Stkoh. 1640, 1698, nû. 6); "Zynia" (Schot. 1694, 1718).- "Sinia" (E 1848) (OS).- "Sijma-state" (Fr. Nl. s. 338).- "de ieuwen troch [is] de namme skreaun as Sij(e)ma en as Sinia, Zynia of Synia. Ik ha altyd miend dat it Sijema is ./ ik bin berne en opgroeid op Asinga dêr deunby. ./ de namme Sijma fynt men ek geregeld yn de stim- en floreenkohieren" (Trije Grouster Stûdzjes s. 22; → ek s. 11-12).- *it forsin sil stamme uit de hânskriften: dêr is it forskil tusken "Syma" en "Synia" allinne de stip op 'e i* (TH)

SIJTEB- → SITEB-. SIJTEMA → SYTEMA

SINGEL, DE (12): stik greide mei noch in lyts stikje (mei elkoar ca 5 ha) op Trijehûs, te keap yn 'e LC fan 22-2-1839

SINGEL'FINNE, DE (12): perseel by Modderwier, noardlik fan de pleats en ien perseel eastliker as dat oan de Moarre

SINIA (2): strjitte yn de nijbou súd fan de Stasjonswei, by riedsbislút 17-5-1977 yn ófwiking fan in oar advys sa neamd nei de om 1898 hinne forfallen pleats (Floreenkohier 6) yn de Suorein.- → ûnder SIJMA, → Trije Grouster Stúdzjes s. 23
SINIA (7) → SIJMA

"SINNEWENTE" (6): yn 1913 op 'e easthoeke fan de Nesker Dyk en de Parkstrjitte set foar rekken fan boargemaster Onno Greebe, súnt 1919 biwenne troch Hidde Binnert Halbertsma, nou troch syn soan Pieter Goslik.- Fan 1944-1945 huze de Sicherheitsdienst yn de "fila". 4-2-1945 om sahwat 10 ure is Gerben Jans Hallema dea delfallen by P.T.Terpstra, nei't er, neisitten troch kommandant Vater, by 't útkommen fan de westkant fan de Lytse Buorren bisketten wie troch Anton ("Tonie") Vigolz, tolamtner by de Grouster SD-Dienststelle, (forklearringen fan Louw H. Atema, Hendrik de Wrede en Ate Jongstra 1-12-1945 óflein RAFrl koll. P. Wybenga nû. 270); hy waerd earst brocht nei de garaeze skean dérfoaroer (TH)
SINT 'PITERS' PÔLE, DE (a) (7, 13): ek DE 'HOUKE' PÔLE of 'HAUKEPÔLE, oarekant de Grou.- yn de earste helte fan de 20ste ieu stie hjir in koumelkersspul, by de útwreiding fan "Halbertsma" yn 1960 ófbrutsen; de namme komt fan Sint Piters de Jong (en net fan Sint Piter).- → DE PÔLE (b) 7
SINT 'PITERS' PÔLE, DE (b) (7, 13): ûnder de 34 yn de Frisia fan 17-8-1967 opneamde koumelkerijen (boarne: D. L. Bouma) stiet efter 10: "By 't Théhus, Earst bargehok, letter melkerij fan Sytse Bokma, paed St. [sil "Sint" wéze moatte] Piters Pôle" en tusken "16 Oer 't Hout" en "18 Tsjeard Sytzes Pôle" yn: "17 Piter Sints Pôle wie slachterij en melkerij, P. S. de Jong": oannommen dat it by "Piter Sints Pôle" en "Sint Piters Pôle" om 'e selde pôle giet, is it plak dérmei wol sa'n bytsje oanjown (TH)
SIONNEMA (7): yn 't Höflân.- "Sionnema" (Stkoh. 1640, 1698, 1728, nû. 35).- "Sjonnema" (E 1848).- "Sionnema-sate" (Fr. Nl.).- "Sjonnema" (Forkeapboekje 1915, herberge Tsjibbe Dokter).- Meint Sytzes wie yn 1811 brûker en naem mei syn soan Sytse (boer op 'e Hanje) de famyljenamme Sienema oan nei de namme fan 'e pleats
SIPKE 'DOUWES' LÂN, IT (12): "Sipke Douwes land" (Sminia-argyf 2002)

SIPKE 'FIVE, DE (12): perseel I yn 'e Sate op Pean (1884); kad. Akkrum A 2 + A 10: 7,2 pm = likernôch 5 med.- → ek DE HARRITS 'FIVE

SITAMA → SYTEMA

'SITE' BUORREN (8): "Buurt 1/2 u van Grouw ten Oosten aan het meer de Wijde Ee" (hs. Bruinsma); men seit: hy wennet op Sitebuorren.- 1543: "Sytahuystera guedt t zytabueren" (Bb. 110b); "Sytahuystre guedt op Zyta bueren" (Bb. 112a).- Kolleksje A. J. Andreae: "Sytebuyren" (Prokl. 1568); "Site buyren" (Resesb. 1570).- OS: "Syt(h)ebueren" (Rekkenboek opkomsten konvint Smelie 1559-1574); "Sytahuystre" (Schot. 1664); "Sytje Buijen" (Schot. 1694); "Syteburen" (Swanejagt in Iddi, Sminia-argyf *246). "Sytje Buijen" (Schotanus 1718).- "Jelle Hendriks Feenbaas woonachtig op Zyds buurren onder Grouw" (LC 20-9-1766).- OS: "Sijte buren" (E 1848).- "Sitebûren, Zytabueren, Syteburen, geh[ucht] onder Grouw" (Fr. Nl.).- kaert 128 nû. 37

SITEBUORSTER 'ÅLDFEAN, IT (12): in lange stripe westlik fan de Hege Warren; kaert 128 nû. 45 (FA)

SITEBUORSTER 'IE, DE (9): de noardeastlike ein fan de (Wide) Ie.- (Fr. Nl.).- "Sijtebuurster-Ee" (E 1848).- "De Sijteburster-Ie" (Fr. Nl.).- → DE WIDE 'IE

SKAR, IT (a) (12): perseel op 'e súdhoeve fan de Greft en de Folkertssleat; kaert 128 nû. 164 (FA)

SKAR, IT (b) (12): 21-12-1792 "Ontvangen ./ van O. Ruiardi veertien jaar huir van een Schar of vijf Pm lands in de Burd tegenwoordig bi Johannes Pieters in Gebruik het laast verschenen op Petri 1792 ider jaar te huir ses Goutguldens beloopt en soma van 117-12-. (Rekkenboek Tsjerkfôdij)

SKEAN'SLEAT, DE (10): rint tusken de Bol en de Swette.- "Schaene Sloot" (Schot. kaert Smellingerlân, 1718) (OS).- "Schuinssloot" (Forkeapboekje 1848 fan pleats op Goanjehuzen).- "Schean-sloot" (E 1848).- "Scheune sloot" (Bernh. Behrns, krt Gemeente Uttingeradeel, 1861).- OS: "Schean Sloot" (J. Kuyper, krt Smallingerland yn Gemeente-atlas van Frl. Lw. 1866,); "Scheane sloot" (kaert Uttingeradiel 1906); "Scheene Sloot" (kaert wetterskip "De Modder", 1941)

'SKIEPPEHOK, IT → ûnder IT 'HÜNEGAT

SKIP'SLEAT, DE (10): sleat yn 't Wyllân ûnder Warten.- "vijf mad ./ hebbende de Schipsloot ten O." (Prokl. 1-3-1728).- "vijf mad hebbende ./ de Schipsloot ten N.; vierde half mad, de Oude Fenne genaamd, hebbende de Schipsloot ten O. ./ de Meer ten N." (Prokl. Iddl 29-4-1754).- "2 pm. land onder Wartne, hebbende de Schipsloot ten O." (Prokl. 14-4-1755).- → ek de Prokl. fan 14-9-1761 en 18-3-1765.- it hat in vrij algemiene bineaming west yn de feanterij yn it Wyllân, forlykje: "9 maden clijn land ./ horende hierby de gerechte helfte van de Schipsloot ./ sijnde ook gereg-tigt ./ aan de westkant een Schipsloot ter wydte van 16 voeten te graven" (Prokl. 25-1-1790)

SKOAL(LE)'STEECH, DE (2): de steech bieasten it hûs fan de srs Budstra o.m. de Bewaarskoalle en biwesten de huzen fan Willem Leistra o.m. Jac. Hoogterp aan de Haedstrjitte

'SKOKEKERS, DE (12): biwesten de Greft; kaert 128 nû. 162

SKOU, DE (2): strijtnamme (riedsbislút 23-12-1965)

'SKOUBURCH, DE (7): fanwegen syn foarm de bineaming yn 'e folksmûle foar de koumelkerspleats op 'e hoeke fan de Yndyk en de Wide Galle út it bigjin fan de 20ste ieu mei in bûthûs en in heaberch, it lêst bibuorke troch Libbe Leistra; op dit plak stiet nou in kaptael simmerhûs

'SKRIEZESTRJITTE, DE (2): 24-3-1958 fan de rie de 'GRUTTO-STRAAT doopt

SKÛTSJE, IT (2): strijtnamme (riedsbislút 23-12-1965)

'SKYTHUZEN, DE FETOERS (6): eartiids stie der efter de toer bishalven in bientsjekou in dûbel kakhûs, it fetoers skythûs of de fetoers skythuzen neamd: dat fe- is my net dûdlik; yn letter tiid biskakte Grou, hwat "iepenbiere toiletten" oan-bilanget, oer rûchbetonnen pishokjes, sa op 'e Nije Kade en foar it hûs fan Anne Boukes de Jong by de Ald Haven (TH)

'SLACHTE, OP 'E (8): trije nou net mear bisteande pleatsen op 'e Slachtedyk tusken Boarn en Goanjehuzen, alear eigen-dom fan it kleaster Smelie (Rekkenboek fan de opkomsten fan it kleaster Smelie, RA-Frl XXVII 1-4) (OS)

SLACHTE-'EIN, DE (12): s.s.e. fan Goanjehuzen, bisuden DE MODDER (b); kaert 128 nû. 46 (FA)

SLEED, DE (12): (los) lân yn of by de pleats Romkema yn 'e Burd.- 1660: "de Sleed" (Hof van Frl III 16 s. 57 (?))

SLOB'HERNE (7): folksnamme foar in pleats oan 'e Burd, ek SLOP'HERNE (Slobherne liket my normaler ta, TH); op kaert 128 nû. 120 by "Binnema" (is it dêr in oare namme foar? TH)

SLOATERDYKS [SLOTERDIJ(C)KS] 'NJOGENE, DE (12): yn 't Wyl-lân; Grou D 26 (OS)

SLOATERDYKS [SLOTERDIJ(C)KS] 'TSIENE, DE (12): oan 'e Doeke' Sleat yn 'e Wyllannen.- "Sloterdyks tien, 15 pm [= 10 med] hooiland" te hier yn 'e LC fan 13-6-1865.- "Sloterdyckstiene" (Forkeapboekje Hottingawier, 1920).- kad. gem. Grou seksje D nû. 26 (5.43.40 ha); kaert 128 nû. 148

SLOT'FINNE, DE (12): bisuden Friens; krt 128 nû. 166 (FA)

SLOT'PLEATS, DE (7): bisuden Friens; kaert 128 nû. 167 (FA)

SMEL'LÂN, IT (12): oan 'e Skeansleat; kaert 128 nû. 67 (FA)

'SNOEKEBEK, DE (12): trijehoekich perseel fuort bisuden Modderwier

'SNOEKLÂN, IT (12): eastlik fan de Spikerboarsleat; kaert 128 nû. 154 (FA)

SNOEKS'FINNE, DE (12): dêr lizze de Drachtster Wei en de Noarderdwersstrjitte yn en, foar in part, de beide Oasterfjildstrijitten, dy't fierders yn Goáitsens finne lizze (boarnen: timmerman Jelle v. d. Schaaf en Sjoerd Sjoerdsma)

'SOAREIN, DE → DE 'SUOREIN

SOARRE'MOARRE (8): 20-12-1449: "Ydesse bror Dowa zeen ./ byiarade ayndoem ende der ney ferdan vp Wtkama hael gud tho Suydmorra in therppe ende [in felde] in hagha ende in leggha wtseyt da Eenen" (O.O.I nû. 109; in dorso "van Sorre morre").- 1-10-1460: "da kesten ./ der Idsze Zuudmorre ons schildich is ende dat van de meeda der lydszen synt tot Zuudmorre" (O.O.I nû. 161; in dorso: "van Sorre morre").- 12-3-1467: "Ick Yds broder Dowa zen ./ bykanne ./ dat ic Sythya Schelta zen hab vorkapet Wthiama goet tho Sormorra fen land zeet land meet land ende den hws steet alst nu to Wthiama goet bruch Ende byseget wert" (O.O.I nû. 188; in dorso: "Sorre morre").- 19-3-1467: "Ick Sijtthije Ielka docter tho Sormorra ./ bykan ./ dat yck Yds broder Dowa zen hab foerkapijt ./ mijn deel in Wtiama goet to Sormorra" (O.O.I nû. 189; in dorso: "van tSormorra").- 25-11-1473: "Ick Yts broder Dowa zen ./ bykenne ./ dat Sythya Scheltha zen my haet bytallet Wtyama goeth tho Soermorra" (O.O.I nû. 243; in dorso: "fan Wtyama goet tho Soer morra"; "Licla gued tho Sormorra").- 4-7-1496: "en stuck landis deer heten is Geijrits weer, der lidssende is in Surmurra gued" (O.O.I nû. 422; in dorso: "van Gheryts weer toe Sorre morra").- "Sormorra" (kaert Uttingeradiel Schot. 1693, 1718; E 1849).- "Soarremoarre, of Soarmoarre, Sorramorra, Surremorra, Sorremorre, geh[ucht] en krite onder Oldeboorn" (Fr. Nl.).- Komôf: "-moarre" → Fr. Nk. II s. 98 (, 63); "Suder"- waerd troch "-moarre" oer "Suorre-" ta "Soarre-" (TH)

SOARREMOARSTER/SODOMMER/SODUMER 'MAR, DE → DE BOT'MAR

"SOE'LAAS" (6): simmerwente oan de Geau (M. Breuning)

SOER- → SOAR-, SUOR-. - SOR- → SOARRE-. - SPANDE KONT, DE → DE BOOGSTRAAT

'SPEGELHOEK, DE (15): de westlike hoeke fan de Parkstrjitte en de Nesker Dyk, neamd nei de eardere forkearsspegel.- "de spiegelhoek" ([Idaarderadeel] In stormgetij! s. 176) (TH)

'SPIKERBOAR, IT (10): in rak yn 'e Geau (b) op 'e grins mei Smellingerlân.- OS: "Spyker boor" (Schot. 1694; 1718).- OS: "het Spijker boor" (Swanejagt in Iddl, Sminia-argyf * 246).- "de Spijker-boor" (E 1848).- "Spikerboar" (Fr. Nl.)

'SPIKERBOAR, IT (a) (12): perseel biwesten de Spikerboars-sleat; kaert 128 nû. 16 (FA)

'SPIKERBOAR, IT (b) (12): it súdlikste perseel bieasten de Spikerboarssleat; kaert 128 nû. 44 (FA)

SPIKERBOARS'SLEAT, DE (10): it súdlik stik fan DE HEA'MEAR (→ dêr) en itselde as DE DWERS DOEKE' 'SLEAT

SPOAR'PETTEN, DE (9): petgatten njonken de spoardyk, by it oanlizzen fan it spoar úntstien (TH)

SPOKE'BOSK, IT (15): beambosken aan de eastkant fan de Suderburd tsjin de Sitebuorster Ie aan

SPOKE'SET, IT (10): set oer de Spokesleat.- Fr. Nl. skriuwt "It Spoekersset": de Grousters sizze it mei in [o:]; de útspraak fan "Spokeset" en "Spokeset" is gelyk, mar in wurd "spoker/spoeker/spüker" bistiet net en is hjir grif foarme nei analogy fan forlykbere wurden op -er (TH)

SPOKE'SLEAT, DE (10): forbining tusken de Bliken en de Wide Galle yn it forlingde fan de Mear.- "Spokers-sloot" (E 1848).- "de Spokeslot" (yn LC 9-4-1858 neamd yn forbân mei de ûnderhâldsplicht).- "De Spoekerssleat, Spokerssloot" (Fr. Nl.; → de opmerking oer -oe- en -rs- by IT SPOKE'SET)

'SPRINGPLANK", "DE (6): by de skoalle aan 'e Stasjonswei

STASJONS'KOFJEHÚS, IT (4): noardlik fan en aan 'e ein fan 'e Stasjonswei; nei K. Elzenga yn 1919 kastlein P. Breimer; hjir wiene de forkeapingen fan "Feddema" (1917) en de pleats bisuden de Hanje (1919)

STA'SJONSWEI, DE (2): "Stationsweg" doopt by riedsbislút fan 19-12-1929.- → DE REINERS'WEI

STA'TIONSWEG, DE → DE STA'SJONSWEI

STEENHÚSTER/?STIENHÚSTER 'MIEDEN, DE (8): "18 pm Land onder Grouw, de Steenhuisster Mieden genaamd" (LC 7-1-1797)

STEIGER, DE (3): de yn 1866-1867 makke en yn 1920, doe't de Nije Kade kaem, forfallen oanlizsteiger by it Oerhaelspaed

STRENG(-) → STRING(-)

STRING, IT (a) (12): in leech stik lân yn 'e simmerkrite, 50 by 375 m, mei de lange side westlik fan de Wide Galle, dêr't it in pear ieuwen lyn in part fan wie; as it winterdei ûnder wetter stie, waerden der by iis hurdriderijen op hâlden; om 1962 hinne hielendal útbaggere en nou in part fan de nije jachthaven; kaert 128 nû. 108

STRING, IT (b) (12): in lange smelle stripe noardwestlik fan en swettend oan seksje C nû. 455.- "Het Streng" (Forkeapboekje "Ekema", 1871)

STRING, IT (c) (12): bûtlânstripe aan de westlike igge fan de Peanster Ie, heart by "Feddema"; neffens Jan Sipkes de Boer wie dit 50 jier lyn de namme foar hwat dêrnei DE SIEBENGA'S'BOSKJES neamd wurdt

STRING, IT (d, mar wierskynlik = (a)) (12): smelle stripe, oant 1945 bigroeid mei leech beamguod, dat der doe yn forbân mei de branjekrapte weihelle is en opstookt

STRINGEN, DE (12): "6 Mad onder Grouw de Strengen genaamd"
(LC 5-11-1796)

STRINGS'SEIZE, DE (12): 12-10-1787: "Betaalt aan Haite Annes wegens behekkelen van de String Sesse Sloot Wyland
4.4.- (Rekkenboek Tsjerkfôdij).- kaert 128 nû. 142

STRINGSSEIZE'SLEAT, DE (12): → ûnder DE STRINGS'SEIZE

SUDEMA (12): perseel tsjin de westkant fan de Menniste Five oan; kad. Grou C nû. 544 (6 pm)

SUDEMA'S'FIVE, DE (12): yn de Nije Boarchkrite; kaert 128 nû. 124

SUDEMA'S'TRIJE, DE (12): yn de Nije Boarchkrite; kaert 128 nû. 131

SUDER'BURD, DE (8): krite súd fan de Neare en de Wide Burd; kaert 128 nû. 122

SUDER'EIN, DE → DE 'SUOREIN

SUDER'FINNE, DE (a) (12): súd fan de Trijehúster Sleat.- "8 pm land onder Grouw, de Zuider Venne" (te keap yn de LC fan 15-8-1801).- "8 pm., de Zuiderfenne genaamd, hebbende tot naastlegers ten O. de Drie Pollen, ten Z. en W. de Erven van Sybren Wymers en ten N. de Middelfenne" (2. Prokl. 16-11-1801).- ? Itselde as:

SUDER'FINNE, DE (b) (12): yn Lyts Mellem; seksje C nû. 225 (+ nû. 220 De Molepôle) (Forkeapboekje 1911).- Itselde as DE SUDER'FINNE (a) ?

SUDER'GEEUW, DE (10): 1564: "twee pondemaeten lants, die Suyder Gouw opt noorden ende de pastorae landen van Grouw opt zuyd west ende west, die welcke gebruyckt werden by Gerrit Frans zn" (Reg. v. decretale verkoopingen Hof v. Frl dl 3 s. 595; id. 1568: dl 3 s. 1142).- "10 mad Wyland gelegen aen de Suider Geuw" (Proklb. Iddl 17-5-1658).- "seekere tien maden Wijlandt gelegen onder Wartena ./ hebbende de Prince krije ten O. en de Suider Geeuw ten Suiden" (Prokl. Iddl 30-6-1710).- "Zuidergeuw", "Suder geuw" (Swanejagt in Iddl, Sminia-argyf * 246) (OS).- → DE GEEUW (b)

SUDER'KADE, DE (2): lei eastlik fan de Jordaan, nou alhiel fordwoun en ynnommen troch "Halbertsma"; ear't it by riedsbislút fan 19-12-1929 "Zuiderkade" doopt waerd, h jitte it yn 'e folksmûle de Nije Kade

'SUDFEN/'SÚDFENNE, DE → DE 'SÚDFINNE (8).- SÚDFENSTRA → SUFFENSTRA

'SÚDFINNE, DE (2): strjitte súd fan de Stasjonswei by riedsbislút fan 17-5-1977 neamd nei DE 'SUDFINNE (8)

'SÚDFINNE, DE (8): krite tusken Grou en Idaerd mei fan âlds de pleatsen Lyts en Great Suffenstra ûnder Grou en Suffenstra ûnder Idaerd.- 1543: "(dat) cleyne goedt inne Sudfen/Sutfen" (Bb. resp. 112a en 110b); "groot goedt inne Suydfen 't Grouw" (Bb. 112).- "De krite ./ draagt oorspronkelijk den naam van De Südfenne of Südfinne" (Fr. Nl.).- → Trije Grouster Stúdzjes s. 13-14, 16

'SÚDFINNE, DE (12): perseel op Pean; kaert 128 nû. 56.- → DE 'SYDFINNE

SÚDLIKE 'SÂNE, DE (12): perseel fan de Diakonij yn it Wyllân.- "de Suidelijke Sevene" (1783: Rekkenboek Tsjerkfôdij)

SÚDWESTELIKSTE SÂN 'MED, DE: "de Zuidwestelijkste 7 Mad" (LC 5-11-1796)

SUFENNE → GREUT 'SUFFENSTRA

SUFFENSTRA (7): SW: 1670 "Zathe Sutfenstra", 120 pm, biwenne troch Douwe Sipkes, forkoft; 1709 "Zathe Sutfenstra", 120 pm, forkoft.- "Suffenstra-sate (Great- en Lyts-)" (Fr. Nl.).- → GREUT 'SUFFENSTRA, LYTS 'SUFFENSTRA
 'SUI(J)EREND/'SUI(J)REND, DE → DE 'SUOREIN (8)
 'SUOREIN, DE (2): strijtnamme (riedsbislút 14-8-1973)
 'SUOREIN, DE (8): dizze krite wie oarspronklik it súdlike territoarium fan Friens (dêrfandinne ek de namme), bigrinnge troch de Boarn, de Kromme Grou, de Hanjesleat en de Sylroede, mar it súdwestlikste part fan de Suorein hat net altyd ûnder Friens en ta Iddl heard, mar ta Uttingeradiel.- "zaathe en landen gelegen in 't Zuidend onder den dorpe Grouw" (Prokl. 6-2-1647).- "Sate en Landen de Cleine Toes genaempt ./ gelegen tot Grou in de Soerent" (Proklb. Iddl 16-8-1658).- "Sate landts ./ onder de clockslagh van Grou in de Suyrend" (Prokl. 13-6-1681).- "saete lants, gelegen onder de klockslagh van ./ Grouw in de Suijrend" (Prokl. 20-12-1686).- OS: "'t Zuyder End" (Schot. 1694, 1718).- "de Suirend" (Prokll. 10-5-1697, 17-1-1698, 13-3-1699, 26-2-1700).- "Sathe tot Grouw in de Suierende genaamt" (Prokl. 25-3-1700).- "Jongma zate in de Zuirend on-der Grouw" (Prokl. 10-9-1742).- "Boelgoed by R. Reitsma, landbouwer aan het Deel in de Suurend onder Grouw" (LC 20-4-1827).- "het Zuider-end" (E 1848) (OS).- "Sürein (oock wel Suderein), Zuurend, Zuiderend, geh[ucht] onder Grouw" (Fr. Nl.) (TH).- "Zuidereind" (Topogr. krt 1927).- kaert 128 nû 74a
 SUOREINSTER 'DYK, DE (14): dizze dyk is yn 1920 troch it wetterskip "De Leppedyk" omlein, yn 'e eardere Hanjefoart lâns, wurdt yn 'e folksmûle meastentiids de Leppedyk neamd, mar hat fansels neat mei de âlde Leppedyk te meitsjen
 SÚR- → SUOR-. - SUT- → SÚD-. - SUTFENSTRA → SUFFENSTRA.-
 SUUR- → SUOR-. - SUYD- → SOARRE-, SÚD-. - SUYR- → SUOR-.
 'SWANNEBLOM, DE (2): strijtnamme (riedsbislút 23-12-1965)
 SWEIN, IT → IT SWIN
 SWIN, IT (10): OS: "Swein" (Schot. 1664); "Swin" (Schot. 1694, 1718).- "10 pm. maden gelegen aan het Swin" (Prokl. Iddl 30-4-1714).- "Zwin" (Swanejagt in Iddl, Sminia-argyf * 246) (OS).- "het Zwin" (yn forbân mei slatten ensfh. neamd yn de LC's fan 5-8-1823 en 20-2-1857).- "het Zwin" (E 1848) (OS).- "It Swin of It Swyn, het Zwin, stroomke of oude waterlossing in Iddl, tusschen Grouw, Friens, Idaard en Roordahuizum" (Fr. Nl.).- "het Zwin" (kaert wetterskip "Hoflandstra", 1926).- → IT ÂLD 'SWIN; → Trije Gr. St. s. 14-16
 SWINS'WÂL, DE (8): 1543: "Zwyns wal" (Bb. 115a)
 SWURD, IT (2): strijtnamme (riedsbislút 23-12-1965)
 SWYN, IT → IT SWIN
 'SYDFINNE, DE (12): pers. yn sate Pean (1925); Kad. Akkrum A nû 3 + 9: 10,3 pm; in forsin foar DE 'SÚDFINNE (12)?
 'SYLROEDE, DE (a) (10): rint fan de Hanjesleat by de Mole-syl of Keimpema's Syl yn 'e Boarn.- "de Zylroede" (E 1848)
 'SYLROEDE, DE (b) (10): part fan it farwetter fan de Ie nei Nes, komt by de Botmar yn de Greft (b).- By Schot. (1693, 1718, kaert Uttingeradiel) is de "Zyl Roede" hwat de kaert E 1849 fan Uttingeradiel hat as "Douwe Tjeerds-rak" (→ IT DOUWE TSEARDS' RAK), wylst de "Zijl-roede" dêr it stik is tusken de Bokkumer Mar en Nes (OS)

SYTA'HUYSTERA/-'HUYSTRE → SYTEMA (b-c).- SYTAMA → SYTEMA (a).- 'SYT(H)EB-/'SYTJEB- → 'SITE'

SYTEMA (a) (7): súdlikste pleats bieasten de Neare Burd.- 1543: "Sytña guedt inne Byrd" (Bb. 110b).- Kolleksje A. J. Andreeae: "Sytnya Zaete in de birdt" (Proklb. 1567); "Sytma zaete in de birdt te Grou" (Proklb. 1568).- "Sytma State" (dér buorken om 1630 hinne Willem Willems de Jonge en Sjoerdje Gerbens) (OS).- "Sijtema" (Stkh. 1640, 1728, nû. 66).- "Sytama" (Schot. 1694, 1718).- "Sytma" (E 1848) (OS) SYTEMA (b-c) (7): 1543: "Sytahuystra guedt t Zytebueren"; Syta huystre guedt op Zyta bueren" (Bb. 112a).- "Sytama" (twa pleatsen, de nû.'s 57 en 58 yn 'e Stkoh. 1640, 1728).- "Sytma" (E 1848) (OS).- "Sijtema" (Forkeapb. 1855: de súdlikste fan de twa Sitebuorster Sytema-pleatsen).- "Sytma" (Forkeapboekje 1910), de noardlikste fan de beide Sitebuorster Sytema-pleatsen; kad. gem. Grou seksje D nû. 182 SYTHEMA, SYTNA GUEDT → SYTEMA (a)

TEAKE' ÅLDFEAN, IT (12): (Prinsenhôf) kaert 128 nû. 5 (FA) TEMERSMA → TIMERTSMA

TERP, DE (a) (12): Simke Molenaar (1874-1965) dielt yn in brief oan Herre Halbertsma fan 14-7-1955 (oanhelle yn Lyts Frisia 1996 s. 8) mei: "Wy boarten, foar't it stek om 't âlde [tsjerkhôf]lein waerd, ek faken om tsjerke en toer" en hellet fan 28-5-1904 de op 6-10-1808 te Grou berne timerbaas Anne Bartles Bouma oan, dy't de middeis fan 28-5-1904, nei't it earebyld foar dokter Eeltsje ynwidj wie, sei: "'k wol noch even nei de âlde terp sjen by 't grêf fan Dr. E." Ik hâld it leaver mei dy âlde Grouster as mei de folle jongere net-Grouster Hepkema (→ De Terp (b)). En as Ids Wiersma op syn yllustraasje by "De Terp" yn de 5. pr. fan de Rimen en Teltsjes de bern fuort by de Poarte boartsje lit, moat er dérfoar dochs ek ynstruksjes hân hawwe, dy't derop wize dat mei "de âlde terp" it plak bedoeld is dér't wy de tsjerke en it âlde tsjerkhôf fine. It hat my altyd frjemd talike dat de bern út de buorren alhiel nei "Thewis' appelhôf", Hepkema syn lokalisaasje fan "de âlde terp", gongen te boartsjen. "Terp" is de ynfryske foarm nêst "doarp", dat fan it hollânske "dorp" komt en yn 'e lûding oaneigene is; yn âldere taal komt "terp" dan ek foar mei it lidwurd "it" (→ DE TERP (f)) (th)

TERP, DE (b) (12): "Clein Abbema ././ [is] yn de 18de ieu ôfbrutsen; op it (hege) hûssté ././ in prachtich boartersplak ././ by de Grousters bikend ././ as de Terp, is ././ it ././ tsjerkhôf oanlein" (Trije Grouster Stûdzjes s. 21), nei't de tsjerke yn 1850 de groun koft hie fan de fam. Slo-terdijck. Jacob Hepkema (1845-1919) houd dizze terp foar Eeltsje Halbertsma syn "Alde therp" út 1847; allyksa Johs. Brouwer yn De Mid-Frieslander 2-8-1994. Sawol de Terp fan Abbema as de "Alde therp" (mei de skoalle dernêst) wiene boartersplakken; "âlde" yn "âlde terp" hat in oare bitsjutting as "âld" yn "de âld loft stiet min" (→ Fryske Wurdboek op "âld") (TH). "Dokter Eeltsje kin mei "syn" terp net dizze terp bidoeld ha" (S. A. Schoustra, Strjitten, buorrens, stegen ensfh. yn it doarp s.43; argyf Stifting Grou). Ik hingje oer nei Schoustra syn miening (TH).- → DE TERP (a)